

UBB își celebrează tradiția academică de 440 de ani!

- **Program solemn - Miercuri 12 mai 2020, orele 16-17**

- Deschidere – *Gaudeamus igitur* (în latină)
- Discursul Rectorului UBB/Președinte al Consiliului Național al Rectorilor
- Discursul Rectorului Universității din Szeged
- Discursul Reprezentantului Ordinului Iezuit din România
- Discursul reprezentantului GUILD
- Filmul dedicat istoriei/expoziției instituției
- Prezentarea Plăcii aniversare de 440 de ani (care va fi montată în zona unde a funcționat *Academia Claudiopolitana în 1581*)

- Încheiere - Odă Bucuriei (în patru limbi)

- **Modalitatea de participare**

- **Conexiune online pentru invitați**
(<https://zoom.us/j/8389721341?pwd=eUZGVWZGSVI2eFNIQUxmM0VueW4zQT09>)
- **Transmisie online pentru public – UBB Facebook**
(<https://www.facebook.com/UnivBabesBolyai>) și **UBB Youtube**
(https://www.youtube.com/channel/UCstWjg_WHvpVQ2YMKpA6HFA)

- **Scurt sinopsis (vezi aici pentru mai multe detalii:**

https://www.ubbcluj.ro/files/catalog_expozitie_RO.pdf)

- Prof. univ. dr. Daniel David, Rectorul UBB

Adevărul este că vechimea unei instituții academice nu reprezintă o valoare în sine, decât dacă aceasta susține o excelență a prezentului. Într-adevăr, există instituții academice vechi, fără excelența prezentului, după cum există excelența prezentului fără ca instituția să fie neapărat una veche. Când însă Tradiția și Excelența devin valori instituționale care se poteneză reciproc, așa cum este cazul Universității noastre, atunci înțelegerea și onorarea trecutului sunt importante.

Toți știm că cele trei universități istorice românești, apărute înainte de perioada comunistă (1945), cu statut și cu nume de universitate, sunt: (1) Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași (1860); (2) Universitatea din București (1864) și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (1919 - succesorul legal al Universității din Cluj). Într-adevăr, toate celelalte instituții din țară cu statut și nume de universitate s-au înființat după 1945 (cele mai multe după 1990). Înainte de 1945 și între 1945-1990 existau de asemenea în țară o serie de instituții, numite școli/institute/academii, cu statut de instituții de învățământ superior (puteau conferi titluri la nivel de *baccalaureus/magister*) sau chiar de universitate (puteau conferi titlul de *doctor*), din care unele au stat apoi la baza apariției universităților propriu-zise.

Dar puțini știu că cea mai veche instituție cu statut și cu nume de universitate de pe teritoriul actual al țării a fost *Universitas Claudiopolitana*, universitatea din Cluj care în secolul XVIII avea patru facultăți (cu predare în latină/germană): (1) Facultate de filosofie, urmată de (2) Facultatea de drept; (3) Facultatea de medicină sau (3) Facultatea de teologie.

Universitas Claudiopolitana

Universitas Claudiopolitana a evoluat la rândul ei din *Academia Claudiopolitana*, înființată în 12 mai 1581 de suveranul Ștefan Bathory, Prințul Transilvaniei și Regele Uniunii Polono-Lituaniene. Prin diploma de înființare, Academia avea statut universitar, putând conferi titlurile universitare de *baccalaureus*, *magister* și *doctor*. Așadar, *Academia Claudiopolitana* a fost prima instituție cu statut universitar de pe teritoriul actual al României. Aceasta era organizată, după logica *Ratio Studiorum*, în

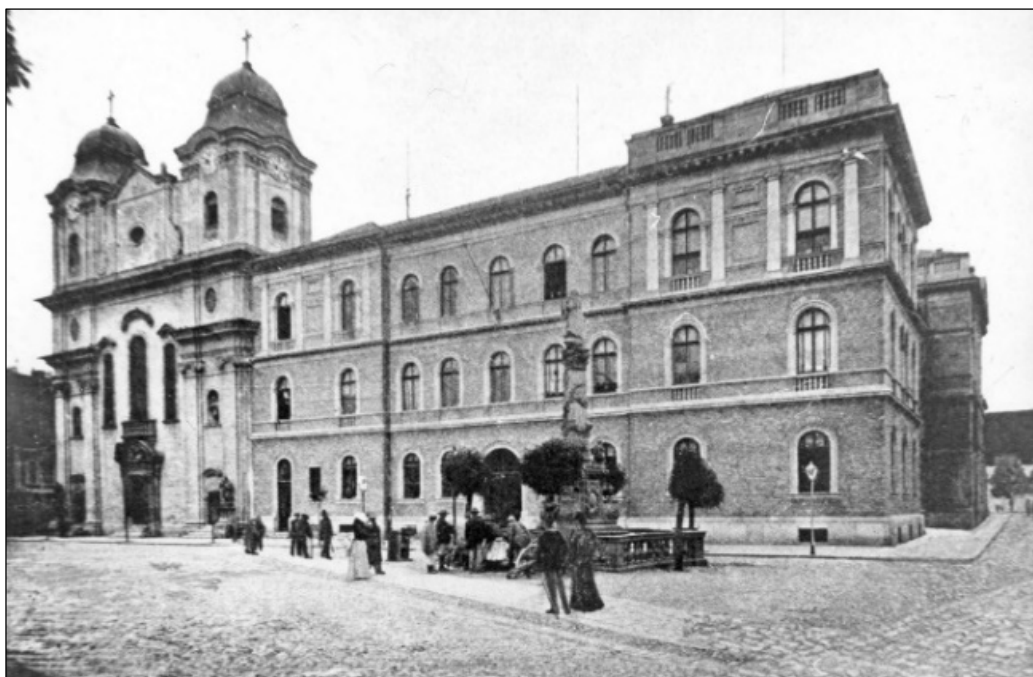
două facultăți cu predare în limba latină (filosofie, urmată de teologie). Cel mai probabil *Academia Claudiopolitana* avea statutul universitar de tip *respectu regni*, nu *ius ubique docendi*, asta pentru că (1) Regele nu a solicitat recunoaștere imperială și (2) iar Papa, știind rivalitatea dintre Rege și Împăratul Roman, nu a emis direct o Bulă papală, ci a susținut instituția prin acordul dat iezuiților să o organizeze și prin seminarul pontifical asociat acesteia. În acest sens probabil că nu avea anvergura universitară pentru „întreaga lume creștină”, ci a „zonei de suveranitate a Regelui” (dublă de rețeaua academică internațională iezuită), intrând însă în circuitul cultural la vremea, dovadă fiind că împăratul Leopold I a invocat-o ca model atunci când a fondat în 1660 Universitatea din Kosice. *Academia Claudiopolitana* a evoluat, cu sincope (1581-1606; 1698-1786) absolut obișnuite pentru universitățile europene cu tradiție, în secolul XVIII într-o universitate imperială, (*Caesareo-Regia*) *Universitas Claudiopolitana*.

„...după obiceiul celorlalte academii din lumea creștină, hotărâm și decidem prin puterea prezentei scrisori, în temeiul deosebitei noastre dărnicii regești, ca cel care s-a instruit cu vrednicie în literele umaniste, ebraice, grecești, latinești, și apoi va fi vrut să ajungă, prin judecata colegiului, la culmea uneia din cele două facultăți, fie de teologie, fie de filosofie, dacă va fi făcut dovada științei sale de carte, să poată să fie promovat la gradele de bacalaureat, magistru și doctor. Iar această promovare să aibă același drept, demnitate, excelență și strălucire pe care obișnuiesc și pot să o dețină de drept și din obișnuință astfel de promovări în academiile din Italia, Franța, Spania și Germania. Insistăm pe lângă scaunul Apostolic ca acest lucru să fie consfințit de autoritatea Suveranului Pontif iar colegiul să obțină în întregime privilegiile unei universități îndreptățite...”

Universitas Claudiopolitana a fost urmată de universitatea maghiară (din 1872 – încorporând instituțiile de învățământ superior derivate după 1786 din *Universitas Claudiopolitana*), care a fost transformată în 1919 în universitate românească. Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (UBB) s-a format în 1959 prin unirea universității românești (Victor Babeș – continuatoarea legală a universității din 1919) cu universitatea maghiară (Bolyai – continuatoarea a tradiției maghiare), UBB fiind astăzi nu doar moștenitoarea acestei tradiții academice, dar și succesorul legal al universității

românești din 1919. Pentru a reflecta această tradiție de marcă, UBB este organizată astăzi ca o universitate multiculturală, cu trei linii oficiale de studiu: română, maghiară și germană. Universitatea din Szeged (Ungaria) se revendică de asemenea din această tradiție academică.

Universitatea maghiară (1872)/Universitatea românească (1919)/UBB